

Järelmaks, laen ja intress

Laen on võlg, mis tuleb alati tagasi maksta. Laenuandja annab raha laenajale. Laenaja kohustub raha tagastama kindlaks määratud tingimustel. Laenuandjaks võib olla näiteks pank või sõber. Laenud on näiteks kodulaen ja autolaen. Laenata saab ka raamatut, pastakat või muid esemeid, mis tuleb hiljem tagastada.

Järelmaks on müüja ja ostja kokkulepe, kus ostja saab kaupa kohe kasutama hakata, kuid tasub ostusumma hiljem teatud väiksemate summade kaupa mingi aja jooksul.

Kui inimesel ei ole raha maksta näiteks uue telefoni või puhkusereisi eest, siis pakuvad paljud ettevõtted järelmaksuga osade kaupa maksmist.

Järelmaksuga ostmisel tuleb alati mõelda, kui palju peab lõpuks kokku maksuma. Üldiselt ei ole järelmaksuga mõistlik midagi osta. Rahatark inimene pigem kogub raha ja seejärel ostab asja ilma järelmaksuta välja.

Intress on laenule lisanduv rahasumma, mida laenaja maksab laenuraha kasutamise eest.

Intressimäär arvutatakse protsentides, mis kehtestatakse aasta kohta ja selle suurus sõltub laenust ning laenu pikkusest.

Garantii on müüja, tootja või remondifirma lubadus teatud aja jooksul toode välja vahetada, parandada või raha tagastada, kui tootel esineb rikkeid, probleeme või ei vasta ettenähtud tingimustele.

Ülesanne

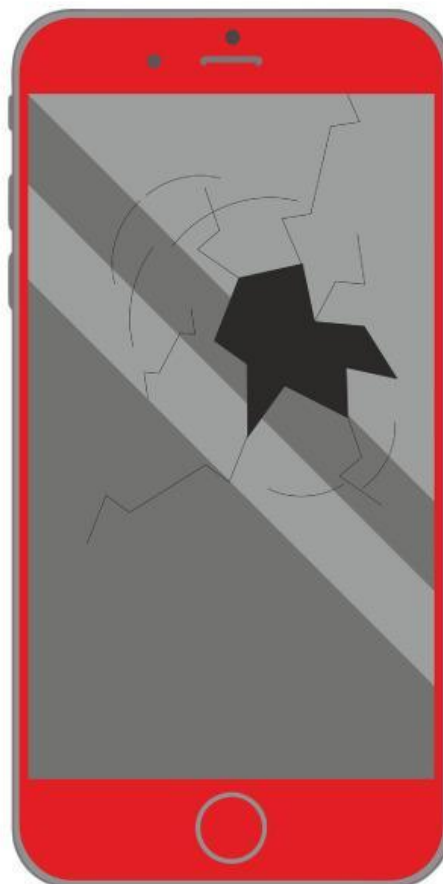
Loe läbi Joosepi ja Madise juhtumid ning vasta järgmisel lehel olevatele küsimustele.

Juhtum 1

Joosepil läks telefoni ekraan katki. Telefoni oli ta saanud endale aasta tagasi sünnipäevaks ja see maksis ostmise hetkel 250.00 eurot. Enne katki minekut töötas telefon väga hästi, tegi häid pilte ja aku kestis hästi. Joosep uuris uue sarnase telefoni hinda ning uus telefon maksab 300.00 €, sest hinnad on vahepeal tõusnud.

Joosep on rahatark, säästab raha ning säästukontol oli ka piisavalt raha, et osta uus telefon. Siiski arutas ta siiski sõprade ja vanematega, mida edasi teha. Arvestades, et telefon töötas enne ekraani purunemist väga hästi, siis otsustati üheskoos, et küsitakse telefoni parandamiseks hinnapakkumist. Remondifirma tegi hinnapakkumise ja remondi maksumuseks tuli 50.00 €.

Joosep otsustas, et laseb telefoni ära remontida ja jäi tulemusega väga rahule. Lisaks anti telefoni remondile ka 1-aastane garantii.

Juhtum 2

Madisel oli täpselt sama telefon, mis Joosepil. Kuid ühel päeval juhtus õnnetus ning telefoni ekraan läks katki. Telefoni oli ta endale ostnud aasta tagasi. Madis ei ole raha säästmisega varem tegelenud ning pidevalt tahtis osta uusi asju. Madis ei arutanud juhtumit kellegagi ning tal ei tekkinud mõtet, et võiks uurida telefoni remondi võimalusi. Telefon, mida Madis väga tahtis, maksis 300.00 eurot. Kuna Madisel telefoni välja ostmiseks raha ei olnud, otsustas ta võtta telefoni järelmaksuga üheks aastaks. Järelmaksu sees on ka intressimakse. Ühe kuu makse summa oli 29.90 €.

Küsimused

Kui palju säästis Joosep telefoni remondiga raha võrreldes uue telefoni ostmisega?

Arvutuskäik:

Vastus:

Kui palju maksab Madis telefoni eest kokku koos intressiga?

Arvutuskäik:

Vastus:

Kui palju maksis Madis Joosepist rohkem?

Arvutuskäik:

Vastus:

Millise valiku teeksid Joosepi ja Madise olukorras sina ning miks? Põhjenda oma valikut.

Enne uue asja ostmist mõtle, kas sul on seda asja vaja või mitte. Tee vahet sellel, kas sul on seda VAJA või sa lihtsalt TAHAD. Enne suuremate ostude tegemist küsi nõu sõpradelt või lähedastelt inimestelt ja ära tee rutakaid otsuseid. Jäta meelde, et peale raha kulutamist sul seda enam ei ole.